

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี

**THE SCHOOL ADMINISTRATORS' ROLES IN PROMOTION OF CONDUCTION
CLASSROOM RESEARCH OF SCHOOL TEACHERS UNDER THE OFFICE OF
UBONRATCHATHANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA**

จรรยา คุณมี¹

Prof.Dr. Charoon Koonmee

รองศาสตราจารย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี ปีการศึกษา 2555 จำนวน 370 คน โดยใช้ตารางเครชีและมอร์แกน และทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ มีค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (IOC) ระหว่าง .67 ถึง 1.00 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .33 ถึง .85 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .92 สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ t-test (Independent Samples) ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านนโยบายและการวางแผน ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม และด้านความรู้ในการทำวิจัยของครูผู้สอน

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านความรู้ในการทำวิจัยของครูผู้สอน ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี การวิจัยในชั้นเรียน

Abstract

This research aimed to investigate the school administrator's roles in promotion of conducting classroom research of school teachers under the Office of Elementary Educational Service Area Zone, Ubonrachathani as viewed by 370 school staffs. The instrument used in this research was a 40 –item 5 –rating- scale questionnaire with IOC .67 -1.00, discriminating powers ranging .33 - .85 and reliability of .92 The statistics used for analyzing the collecting data were mean, standard deviation; and t-test (independent samples) was employed for testing hypothesis. The result of research was as follows:

1. The school administrators' roles in promotion of conducting classroom reach of school teachers under the Office of Elementary Educational Service Area Zone, Ubonratchathani as whole and in each aspects were at a high level; accept in the aspect of budget that the promotion was at a medium level; in this order from the highest to the lowest mean: policy and planning, facilities, climate and environment, teachers' knowledge of conducting, and budget.

2.The comparison between viewed by administrators and the school teacher's roles in promotion of conducting classroom research as a whole and two aspects were significant difference at the level of .05. Except three aspects those were teachers' knowledge of conducting, facilities, climate and environment were not difference.

Key Words : Administrators' Roles, the Office of Elementary Educational Service Ubonratchathani Area Zone, Classroom Research,

บทนำ

การบริหารงานด้านวิชาการถือว่ามีค่าสำคัญมากที่สุด โดยเฉพาะการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีหน้าที่รับผิดชอบและตัดสินใจ การดำเนินงานของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมายของการบริหารจัดการโรงเรียนที่วางไว้ ผู้บริหารสถานศึกษาถือว่าเป็นผู้มีวิชาชีพทางการศึกษาและวิชาชีพควบคุม จึงต้องได้รับใบประกอบวิชาชีพผู้บริหาร ตามเกณฑ์มาตรฐานของคุรุสภา ปี พ.ศ.2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้บัญญัติให้ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีความรู้ ความสามารถ และมีทักษะเฉพาะในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา เช่นมีภูมิรู้ ภูมิธรรม ภูมิฐาน [1] สอดคล้องกับนพพงษ์ บุญจิตราดุล [2] ได้กล่าวว่า ทักษะที่ทำให้การบริหารบรรลุเป้าหมายมี 3 ประการ คือ 1. ทักษะด้านเทคนิควิธี (Technical skill) 2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human skill) และ 3.ด้านคตินิยม (Conceptual skill) นอกจากนั้น จรูญ คุณมี [1] ยังได้ให้ความเห็นไว้ว่าผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพราะปัจจุบันมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ มีความก้าวหน้าทางการวิจัยในทุกๆด้าน ทั้งด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ ผู้บริหารต้องใช้กระบวนการ ใช้อิทธิพลเหนือคนอื่นและนำคนอื่นไปสู่การเปลี่ยนแปลงองค์กร หรือบุคลากรในสถานศึกษา ทั้งนักเรียน ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีภาระหน้าที่สำคัญการสร้างคนให้มีคุณภาพ มีความรู้คู่คุณธรรม มีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงเพราะธรรมชาติคนเรากลัวการเปลี่ยนแปลง วิตกจะทำให้เกิดความยุ่งยาก กลัวมีภาระงานเพิ่มขึ้น ผู้บริหารต้องมีความรอบคอบ มี

ความยืดหยุ่น การตัดสินใจที่สำคัญที่สุดสำหรับนักบริหาร คือการเลือกกลยุทธ์ (strategies) กลวิธี (Tactics) ที่เหมาะสมในการบริหารการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในองค์กร

ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้การสนับสนุนส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียน เพราะการวิจัยในชั้นเรียน มีผลต่อผู้เรียนโดยตรง การจัดการศึกษาต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียนมีบทบาท มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุด การวิจัยในชั้นเรียนจึงมีความสำคัญมาก ดังที่นักวิชาการศึกษาหลายท่านมีความเห็นสอดคล้องกัน เช่น อุทุมพร จามรมาน [3] ประวิทย์ เอรารวรรณ์ [4] ยุทธพงษ์ กัยวรรณ์ [5] ถือว่าการวิจัยในชั้นเรียนต้องทำควบคู่กับการเรียนการสอน ถือว่าเป็นกระบวนการแก้ปัญหา พัฒนากระบวนการสอนและการเรียนที่เกิดขึ้นจริงในชั้นเรียน ให้เหมาะสมกับ เนื้อหาวิชา และศักยภาพของผู้เรียน

ดังนั้นการส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียน ถือว่าเป็นบทบาทสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ในการกำหนดนโยบายและแผนปฏิบัติงานวิจัยในชั้นเรียน จัดสรรงบประมาณสนับสนุน มีการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ สร้างขวัญกำลังใจ และแบ่งเวลาเข้าร่วมเป็นผู้วิจัยในชั้นเรียน จึงจะถือได้ว่าเป็นประโยชน์ ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างแท้จริง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี ได้เปิดการสอนระดับปริญญาโท ทั้งสาขาวิชาการบริหารการศึกษาและสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ให้บริการการเรียนการสอนในจังหวัดอุบลราชธานี ผลสำรวจเบื้องต้นพบว่า มีโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาทั้ง 5 เขต ต้องการทราบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยขอให้บัณฑิตวิทยาลัยทำการวิจัยเชิงสำรวจ ความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี ทั้ง 5 เขต ซึ่งมีจำนวน 1,083 โรงเรียน โดยมีครูผู้สอนจำนวน 10,339 คน และผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 1,083 คน

ผู้วิจัยในฐานะเป็นทั้งอาจารย์และคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี จึงได้ร่วมมือกับคณาจารย์ บัณฑิตวิทยาลัย ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน เพื่อนำผลวิจัยมาพัฒนาการเรียนการสอน และเป็นบริการทางวิชาการแก่ชุมชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอน

สมมติฐานการวิจัย

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2555 จำนวน 11,422 คน จำแนกเป็น ครูผู้สอนจำนวน 10,339 คน และผู้บริหารสถานศึกษา

จำนวน 1,083 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 370 คน โดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้และการหาคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณ (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วยแบบสอบถามเกี่ยวกับนโยบายและการวางแผน งบประมาณ ความรู้ในการวิจัยของครูผู้สอน การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม หากคุณภาพเครื่องมือโดย นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 9 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามในลักษณะความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง .67 ถึง 1.00 แล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน หากคุณภาพแบบสอบถามโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .92

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้รับคืน 329 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบสมมติฐานใช้ t-test (Independent Samples)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี ที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน แสดงไว้ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับบทบาทการส่งเสริมของผู้บริหารสถานศึกษาในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนโดยรวมและรายด้าน

ด้านที่	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน	\bar{X}	S.D.	ระดับการส่งเสริม
1	นโยบายและการวางแผน	3.97	0.51	มาก
2	งบประมาณ	3.47	0.81	ปานกลาง
3	ความรู้ในการทำวิจัยของครูผู้สอน	3.88	0.55	มาก
4	การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก	3.94	0.59	มาก
5	การสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม	3.93	0.53	มาก
	โดยรวม	3.84	0.37	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนครูผู้สอนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี โดยรวมและรายด้านอยู่ระดับมาก ยกเว้นด้านงบประมาณอยู่ระดับปานกลาง ($X = 3.47$) เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านนโยบายและการวางแผน ($X = 3.97$) ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ($X = 3.94$) ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม ($X = 3.93$) และด้านความรู้ในการทำวิจัยของครูผู้สอน ($X = 3.88$)

2. ผลการวิเคราะห์สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน แสดงไว้ตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน

ด้าน	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน	ครูผู้สอน (n=251)		ผู้บริหารสถานศึกษา (n=78)		t
		\bar{X}	S.D	\bar{X}	.S.D.	
1	นโยบายและการวางแผน	3.80	.36	4.09	.41	2.289*
2	งบประมาณ	3.33	.85	4.02	.24	7.009*
3.	ความรู้ในการทำวิจัยของครูผู้สอน	3.87	.55	3.89	.55	.208
4.	การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก	3.93	.59	3.97	.61	.606
5	การสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม	3.92	.52	3.96	.59	.630
	โดยรวม	3.80	.38	3.99	.29	3.976*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านความรู้ในการทำวิจัยของครูผู้สอน ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมไม่แตกต่างกัน

สรุปและอภิปรายผล

สรุปผล

1. ผลการวิจัย พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านนโยบายและการวางแผน ($\bar{X} = 3.97$) ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 3.94$) ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 3.93$) และด้านความรู้ในการทำวิจัยของครูผู้สอน ($\bar{X} = 3.88$)

1.1 ด้านนโยบายและการวางแผน มีการส่งเสริมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก คือ ผู้บริหารจัดประชุมและชี้แจงเกี่ยวกับภารกิจและนโยบายการวิจัยของโรงเรียนให้ครูผู้สอนทราบอย่างทั่วถึง ผู้บริหารติดตามดูแลการทำวิจัยของครูผู้สอนและผู้บริหารส่งเสริมให้มีการกำหนดแผนงานการทำวิจัยในชั้นเรียนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

1.2 ด้านงบประมาณ มีการส่งเสริมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก คือ ผู้บริหารสนับสนุนการจัดทำโครงการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อของบประมาณ ผู้บริหารแจ้งแหล่งทุนอุดหนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนให้คณะครูได้รับทราบอย่างทั่วถึง และผู้บริหารให้การบริการ การยืมเงินทอรองจ่ายแก่ครูผู้สอนสำหรับการทำวิจัยในชั้นเรียน

1.3 ด้านความรู้ในการทำวิจัยของครูผู้สอน มีการส่งเสริมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือ ผู้บริหารเป็นที่ปรึกษาให้แก่ครูผู้สอนในการกำหนดการวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารจัดหาเอกสาร วารสาร ตำรา เกี่ยวกับทฤษฎีหลักการและแนวคิดการทำวิจัยในชั้นเรียนมาพัฒนาความรู้ครูผู้สอน และผู้บริหารให้คำแนะนำเกี่ยวกับการออกแบบวิจัย เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

1.4 ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก มีการส่งเสริมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือ ผู้บริหารส่งเสริมแลกเปลี่ยนวิธีการเทคนิคการเรียนรู้อะไรที่ครูผู้สอนเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารจัดระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศของโรงเรียน และผู้บริหารจัดหาเอกสาร รายงานการวิจัยของสถาบันการศึกษาต่างๆให้ครูผู้สอน

1.5 ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม มีการส่งเสริมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือ ผู้บริหารจัดให้ครูมีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ผู้บริหารส่งเสริมความร่วมมือในการทำวิจัยและผู้บริหารจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการภายในโรงเรียนเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านความรู้ในการทำวิจัยของครูผู้สอน ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) มาตรา 24 ข้อ 5 [6] ระบุว่าให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ และในมาตรา 30 ยังระบุให้สถานศึกษาพัฒนาการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งให้มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนสามารถทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อันเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา นอกจากนี้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 มาตรา 42 [6] ให้ ก.ค.ศ. จัดทำมาตรฐานวิทยฐานะทางวิชาการของข้าราชการครู เพื่อให้ได้รับเงินวิทยฐานะทางวิชาการ โดยใช้ผลงานการวิจัยในชั้นเรียนเป็นหนึ่งในเกณฑ์การประเมิน จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการศึกษาของอนุชา โสมโสภา [7] ที่ศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษานารายณ์บรมมสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี 5 พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะการจัดทำโครงการทำวิจัยในชั้นเรียนในแผนปฏิบัติงานประจำปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และสอดคล้องกับการศึกษาของเพลินพิศ ตาตักดี [8] ที่ศึกษาบทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา ประถมศึกษา อำเภอนวนนิवास จังหวัดสกลนคร พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีการส่งเสริมการกำหนดแผนในการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ระดับมาก

1.1 ด้านนโยบายและการวางแผน มีการส่งเสริมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร เป็นผู้มีความสำคัญอย่างยิ่งจะต้องเป็นผู้นำในการสร้างและพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารจึงจัดประชุมและชี้แจงเกี่ยวกับภารกิจและนโยบายการวิจัยของโรงเรียนให้ครูทราบอย่างทั่วถึง ผู้บริหารจัดให้มีนโยบายหรือข้อกำหนดเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนที่ชัดเจน ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา หมวด 2 [6] กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้และสมรรถนะ ด้านนโยบายและการวางแผนการศึกษา ตลอดจนสามารถส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการ

เรียนรู้ สอดคล้องกับปรีดา ศรีเศษมาตย์ [9] กล่าวว่า เพื่อเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรการให้บรรลุผลสำเร็จตามทิศทางที่กำหนดไว้ ผู้บริหารจึงต้องมีการวางแผน กำหนดวิธีการที่จะต้องพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานของตน เพื่อให้หน่วยงานได้มีการพัฒนาไปในทิศทางที่กำหนดไว้ตามที่ต้องการอย่างมีคุณภาพ

1.2 ด้านงบประมาณ มีการส่งเสริมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการวิจัยเรื่องหนึ่งๆ ต้องเสียค่าใช้จ่าย เงินสนับสนุนจึงเป็นปัจจัยสำคัญของครูผู้สอน เพราะงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาล การบริจาคของผู้มีอุปการคุณ ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า และอื่นๆ มีน้อยมาก และงบประมาณที่โรงเรียนได้รับ ส่วนมากจะจ่ายเป็นค่าสาธารณูปโภค และครุภัณฑ์ ดังนั้น ครูผู้สอนจึงไม่สามารถของบประมาณในการทำวิจัย ต้องใช้ทุนส่วนตัว สอดคล้องกับธีระ รุญเจริญ [1 0] ได้สรุปผลการวิจัยสภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทยพบว่า งบประมาณไม่พอ ครูไม่พอ และวัสดุอุปกรณ์ไม่พอ และสอดคล้องกับนางพวง พิชัย [1 1] ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการวิจัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัยอยู่ในระดับน้อย และไม่มียกงบประมาณสนับสนุนให้ครูทำวิจัย

1.3 ด้านความรู้การทำวิจัยของครูผู้สอน มีการส่งเสริมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเป็นที่ปรึกษาให้แก่ครูผู้สอนในการกำหนดการวิจัยในชั้นเรียน จัดหาเอกสาร วารสาร ตำรา เกี่ยวกับทฤษฎี หลักการ และแนวคิดการทำวิจัยในชั้นเรียนมาพัฒนาความรู้ครูผู้สอน และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการออกแบบการวิจัย เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู ซึ่งสอดคล้องกับนุศรา สุพร [12] ที่พัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนมุขวิทยาคม อำเภอเมืองจังหวัดมุกดาหาร ผลการพัฒนาชี้ให้เห็นว่าวิธีการพัฒนาบุคลากรโดยใช้กิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศติดตามช่วยให้บุคลากรครูมีความรู้ความเข้าใจและสามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนได้ และสอดคล้องกับประเทือง พลเสนา [1 3] ที่ศึกษาปัญหาและความต้องการการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูแกนนำในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ครูแกนนำต้องการตำแหน่งข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้า และต้องการความรู้และทักษะในการทำวิจัยในชั้นเรียน

1.4 ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก มีการส่งเสริมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารต้องจัดอำนวยความสะดวกให้กับครูผู้สอนเพื่อให้ดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนมีประสิทธิภาพ เช่น มีการส่งเสริมแลกเปลี่ยนวิธีการเทคนิคการเรียนรู้อะหว่างครูผู้สอนเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน จัดระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศของโรงเรียนเพื่อใช้ในการทำวิจัย ตลอดจนจัดหาเอกสาร รายงานการวิจัยของสถาบันการศึกษาต่างๆ ให้ครูผู้สอน สอดคล้องกับบุญมี ปะพะวะ [1 4] ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการส่งเสริมงานวิจัยในโรงเรียนว่าเป็นพฤติกรรมปฏิบัติงานตามหน้าที่ผู้บริหาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน โดยการส่งเสริมให้มีนโยบายและแผนปฏิบัติงานในโรงเรียน สนับสนุนด้านเงินทุนและการจัดหาอุปกรณ์ประกอบการวิจัยในโรงเรียน เช่น เอกสาร ตำรา หรือสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนครูแต่ละคนให้มีโอกาสใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ และติดตามผลการปฏิบัติงานวิจัยของครูเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง

1.5 ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม มีการส่งเสริมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการสร้างบรรยากาศทางการวิจัยเพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจในการคิดที่จะทำวิจัยและเห็นความสำคัญการทำวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้น โดยผู้บริหารจัดให้ครูมีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ส่งเสริมความร่วมมือกันในการทำวิจัย และจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการภายในโรงเรียนเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน สอดคล้องกับอัมพร ภาระพันธ์ [1 5] ศึกษาตัวแปรที่มีผลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยโสธร พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนมากที่สุด คือ ความต้องการความสำเร็จในหน้าที่การงาน ความต้องการก้าวหน้าในตำแหน่งและสภาพบรรยากาศในการทำงาน

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

ยกเว้นด้านความรู้ในการทำวิจัยของครูผู้สอน ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 24 ข้อ 5 [6] ได้กำหนด “ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งเสริมสนับสนุนให้ สามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้” และมาตรา 30 [6] ได้กำหนด “ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ครูผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องพัฒนาครู ให้เป็นครูมืออาชีพ กระตุ้นให้ครูพัฒนาการเรียนการสอน โดยเฉพาะการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อใช้เป็นผลงานทางวิชาการของครู อันเป็นการส่งเสริมให้ครูอยู่ในอาชีพได้อย่างมั่นคง ส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องที่ผูกโยงกับความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ให้ได้มีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะสูงขึ้น ซึ่ง ก.ค.ศ. ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการไว้เป็นเกณฑ์มาตรฐานเดียวกัน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน แต่เนื่องจากสภาพความพร้อมของแต่ละโรงเรียนแตกต่างกันทั้งจำนวนบุคลากร เงิน วัสดุ-อุปกรณ์ ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ทำให้มีผลต่อการกำหนดนโยบายและแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนแตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- [1] จุฑมณี คุณมี. (2554). **ประมวลความรู้การบริหารการศึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี อุบลราชธานี : ฟ้าใสก้อปปี.
- [2] นพพงษ์ บุญจิตราดุล. (2547). **หลักการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ : บพิตรการพิมพ์
- [3] อุทุมพร จามรมาน. (2544). **การวิจัยในชั้นเรียนและโรงเรียนเพื่อพัฒนานักเรียน**. กรุงเทพฯ : พันธุ์พิบบลิตซ์ซิ่ง.
- [4] ประวิต เอราวรรณ์. (2545). **การวิจัยในชั้นเรียน**. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้าวิชาการจำกัด.
- [5] ยุทธพงษ์ กัยวรรณ์. (2546). **การศึกษาสภาพการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (บริหารการศึกษา)ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- [6] สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2549). **กฎหมายเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา เล่ม 1**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- [7] อนุชา โสมโสภกา. (2555). **บทบาท ของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษานารายณ์บรมมสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ศษ.ม.(บริหารการศึกษา) อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชธานี. ถ่ายเอกสาร.
- [8] เพลินพิศ ดาศักดิ์. (2546). **บทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม (บริหารการศึกษา)ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- [9] ปรีดา ศรีเศษมาตย์. (2542). **การศึกษาเพื่อเสนอรูปแบบการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดมหาสารคาม**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (บริหารการศึกษา)ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.

- [10] วีระ รุญเจริญ. (2545). “ผู้บริหารการศึกษามืออาชีพ ศักยภาพเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้,” ในการบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ข้าวฟาง.
- [11] นงพงา พิชัย. (2543). บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร . วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา)กำแพงเพชร : มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. ถ่ายเอกสาร
- [12] นุศรา สุพร. (2546). การพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนเมืองมุกวิทยาคม อำเภอเมืองจังหวัดมุกดาหาร . วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(บริการการศึกษา) มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- [13] ประเทือง พลเสนา. (2545). ปัญหาและความต้องการการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูแกนนำในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.(บริหารการศึกษา) ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- [14] บุญมี ปะพะวะ. (2541). บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีส่วนส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู . วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.(บริหารการศึกษา) ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- [15] อัมพร ภาระพันธ์. (2546, ตุลาคม). “ฐานข้อมูลการวิจัยการศึกษา,” ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยโสธร.
<http://www.thaiedresearch.org/result/result.php?id=5556>